

„'t Seghen Waert”

Verenigingsblad van het Historisch Genootschap

Oud Soetermeer

opgericht 12 januari 1949

10e jaargang, nr 4
september 1991

U vindt ons zo.....

Op de hoek van de Eerste Stationsstraat en de Oranjelaan vindt u **Van As Makelaardij** (het witte huis met de plataan). Tijdens kantooruren kunt u zo binnenlopen, voor de avonden en op zaterdag wordt u vriendelijk verzocht een afspraak te maken. Wilt u alleen even kijken wat er te koop is; onze fotogalerij is dag en nacht verlicht.

van As makelaardij

Eerste Stationsstraat 61
2712 HC Zoetermeer

079-164445

' T S E G H E N - W A E R T

Verenigingsblad van het
Historisch Genootschap Oud Soetermeer

10e jaargang, nr 4

september 1991

Dagelijks Bestuur:

Voorzitter: C.A.L. van Wieringen, Mauritsstraat 10,
2712 CW, tel. 163764

Secretaris: Henk Windmeijer, Herikerberg 86,
2716 EX, tel. 211119

Penningmeester: P.W. Wester, Asselierspad 6,
2722 BL, tel. 311666

Postbank nr: 4788145 t.n.v. Hist. Gen. Oud Soetermeer

Ledenadministr.: A. van Noort, Mauritsstraat 8,
2712 CW, tel. 163559

Redactie
verenigingsblad:

Mw C.J. Moerman-van Voorst, Irenelaan 15
2712 CC, tel. 163487

A. van Noort, Mauritsstraat 8,
2712 CW, tel. 163559

H. Windmeijer als schakel met bestuur

Contactpersonen werkgroepen:

Archeologische
werkgroep (AWZ): Patrick van Domburg, Voorweg 162,
tel. 517085

Genealogie en
Heraldiek: Marjolijne Vijverberg,
Stekelbaarssloot 35, tel. 316552

Interviewgroep
"Sprekend verleden" E.W. van den Burg, Fred.Hendriklaan 32,
tel. 164858

Archiefonderzoek: Ronald Grootveld, Glanswit 33,
tel. 611720

Historisch Museum 't Oude Huis:

Conservator: Joëtta v.d. Ploeg, p/a Dorpsstraat 7,
2712 AB, tel. 164735 (ma t/m do van 9-16)

Openingstijden: woensdag, zaterdag, zondag van 13-16 uur

VAN HET BESTUUR

Binnen het bestuur van het Historisch Genootschap zijn inmiddels een aantal nieuwe bestuursleden actief. Het bestuur geeft in het volgende overzicht de taak-verdeling binnen het bestuur weer.

Het dagelijks bestuur wordt gevormd door:

Dhr. C.A.L. van Wieringen, voorzitter

Dhr. H.M.J. Windmeijer, secretaris

Dhr. P.W. Wester, penningmeester

De leden die mede het algemeen bestuur vormen:

Mw. S. Brandhorst, Voorweg 182, 2716 NK Z'meer

Dhr. H. Klos, Leidsewallen 60, 2712 BX Z'meer

Dhr. S. Paul, van Wijngaardestraat 46, 2722 CN Z'meer

Dhr. A.C. Switzar, Voorhamstraat 41, 2722 CD Z'meer

Namens de gemeente Zoetermeer:

Dhr. G.L. Kamphuis, Vissendreef 123, 2724 EJ Z'meer

Namens het museum 't Oude Huis:

Dhr. D. van der Kolk, Coornherthove 32, 2717 XX Z'meer

Namens de Archeologische Werkgroep:

Dhr. P. van Domburg, Voorweg 162, 2716 NK Z'meer

Dhr. L. van Zwet, Penninghove 1, 2726 BT Z'meer

Namens de werkgroep Genealogie en Heraldiek:

Mw. S. van Mil, Kalverweide 24, 2727 GD Z'meer

Namens de Interviewgroep "Sprekend verleden":

Dhr. E.W. v.d.Burg, Fr.Hendriklaan 32, 2712 EE Z'meer

Zoals u ziet is het bestuur uitgebreid met een aantal bestuursleden. De vertegenwoordiging van "nieuwe"werkgroepen binnen het bestuur werd als een gemis ervaren. Nu dit heeft plaatsgevonden zal het bestuur trachten op voortvarende wijze zijn voornemens in de komende jaren ter hand te nemen.

Namens het bestuur,
Henk Windmeijer, secretaris.

NAJAARSAGENDA - 1991

- woensdag 18 september: Extra ledenvergadering;
Morgenster, Nassaulaan, 20.00 uur
- woensdag 25 september: Lezing over koning-stadhouder Willem III door
Drs.J.J.Oudenaarden;
Morgenster, Nassaulaan, 20.00 uur
- woensdag 30 oktober: Dia's van oud en nieuw Zoetermeer door de
heren Klos en Van Wieringen; Kruispunt, Osij-
laan 2, 20.00 uur
- woensdag 6 november: Lezing met dia's over 'Het verleden van Delft';
Morgenster, Nassaulaan, 20.00 uur
- woensdag 11 december: Ledenvergadering;
Morgenster, Nassaulaan, 20.00 uur

-o-o-o-o-

CONTRIBUTIEBETALING

In het juni-nummer vermeldden we, dat nog ruim honderd leden hun contributie over dit jaar niet hadden betaald. Dank zij een brief, gezonden aan hen die al voor 1 april lid waren, is dit aantal gelukkig flink verminderd. Toch hadden op 8 augustus 60 leden (incl. 18 leden, die na 1 april lid zijn geworden) de contributie niet voldaan. In genoemde brief is in verband met vakanties 31 augustus als uiterste datum genoemd. Leden, die dan nog in gebreke zijn gebleven, zullen dit nummer niet ontvangen voordat ze de contributie hebben voldaan. Deze maatregel is noodzakelijk om de financiële schade te beperken. We vertrouwen er echter op, dat wanneer dit nummer verschijnt, iedereen zijn financiële verplichtingen zal zijn nagekomen.

-o-o-o-o-

LEDENBESTAND

Helaas moesten we wegens verhuizing e.d. drie leden afvoeren, maar daar staan vierendertig nieuwe leden tegenover, waardoor onze vereniging per 31 juli 1991 777 leden telt. We hebben nog vier maanden om de '800-grens' te doorbreken en, gezien de flinke groei in de afgelopen maanden, moet dit lukken, zeker als u hieraan ook meewerkt: is vader, moeder, zoon, dochter, buurman, buurvrouw, vriend(in) al lid? Nog niet? Dan wacht u een dankbare taak. Hoe meer leden de vereniging telt, des te meer activiteiten die vereniging kan ontplooiën.

De nieuwe leden zijn:

R.Anneese, Tulpentuin 8
P.van den Berg, Frederik Hendriklaan 28
H.van Bilsen, Coornherthove 41
H.Blijleven, Van Speykstraat 11
G.Bolleboom, Lumeystraat 51
Paul Boxma (jeugdlid), Theo Thijssenhove 24
C.J.den Braber, Nieuwpoorterweg 42, Nieuwpoort
K.du Clou, Vondelstraat 25
J.Dorst, Van Ostadestraat 23
Mevr.D.M.Fillekes-Akkerman, Broekmanlaan 13, Oud-Beyerland
J.P.Friggen, De Ruyterstraat 88
P.E.Glijnis, Merelhoven 329, Capelle aan den IJssel
H.C.van der Goes, Nesciohove 12
Mevr.W.J.Harteveld-van Driel, Margrietstraat 13, Benthuizen
Mevr.L.Hillenaar-Uyterlinde, Gropiuslijn 7
H.M.Holdert, Ganzewater 49
Mevr.G.Jansen-Buurman, Molenstraat 25
C.J.E.Janssen, Timmermanshove 29
J.P.Jongorius, Van Beethovensingel 75, Rotterdam
A.Kant, Tuindreef 101
D.de Knecht, De Ruyterstraat 76
L.J.M.Kneppers, D.van Teilingenlaan 335
D.Mieras, Boekweitakker 6
A.S.Rademaker, Wilgenplein 12
C.A.van Santen, Meerpolder 29
W.G.Scheek, Amaliaplaats 22
E.Stevenhagen, Velddreef 293
A.van der Tas, Vlamingstraat 77
Mevr.A.van der Torre-van Dorp, Wilhelminastraat 21, Berkel en Rodenrijs
H.N.Uyterlinde, Zegwaartseweg 47

M.Voskamp, Bootsmastraat 21
G.Vroedsteyn, De la Gardestraat 8
A.van Wensveen, Schapenweide 21
Mevr.G.van 't Woud-Akkerman, Kijkduinsestraat 830, Den Haag

-o-o-o-o-

EXTRA - LEDENVERGADERING

Hierbij nodig ik u uit voor een extra-ledenvergadering, i.v.m. de afwikkeling van de financiën over 1990. Deze wordt gehouden op woensdag 18 sept a.s. in de zaal van de Morgensterkerk aan de Nassaulaan (wijk 12). Aanvang van de vergadering 20.00 uur.

AGENDA

1. Opening door de voorzitter.
2. Mededelingen van het bestuur.
3. Verslag van de ledenvergadering van 28 mei 1991
3. Jaarrekening 1990.
4. Benoeming kascommissie.
5. Rondvraag.
6. Sluiting.

H. Windmeijer, secretaris

-o-o-o-o-

Gevraagd:

"Wie kan mij helpen aan een exemplaar van 'Oud Soetermeer', 2e jaargang no.9 van juli 1984. Ook andere oude nummers zijn welkom".
Reacties graag aan Joke Huisman, Bernhardstraat 2, tel.163179.

MUSEUMNIEUWS

DE NIEUWE CONSERVATOR

Er is mij gevraagd voor het verenigingsblad van het Historisch Genootschap iets te schrijven over mezelf.

Dat valt niet mee! Negatieve dingen zeggen, lijkt al snel op valse bescheidenheid, positieve op opscheppen. Desondanks, dit ben ik: Mijn naam is Jouetta van der Ploeg.

Ik ben in Enschede geboren op 6 februari 1962. Na mijn middelbare school in Hengelo (O) te hebben doorlopen, heb ik -om wat buitenlandse ervaring op te doen- negen maanden in Engeland doorgebracht. In 1981 ben ik in Leiden aan de Reinwardt Academie (hogere beroepsopleiding voor museum-medewerkers) gaan studeren. Hoewel ik eerlijk gezegd voor die tijd niet veel musea bezocht, bleek al gauw dat de Reinwardt Academie zo'n slechte keuze nog niet was. Museumwerk is veelomvattend en interessant. Het behelst niet alleen het beheer van de collectie, maar ook educatief werk, voorlichting, fondsenwerving en niet te vergeten het organiseren van tentoonstellingen. Bij het maken van tentoonstellingen en presentaties gaan denken en doen hand in hand; een idee wordt iets tastbaars.

Toch ben ik na te zijn afgestudeerd aan de academie niet direct op zoek gegaan naar een baan in een museum. Eerst wilde ik wat meer theoretische kennis opdoen. Daarom ben ik kunstgeschiedenis gaan studeren, wederom in Leiden. De laatste twee jaren van mijn studie heb ik me vooral beziggehouden met de vroeg-christelijke kunst. In die richting ben ik dan ook in juni 1990 afgestudeerd.

Na enkele tijdelijke baantjes en wat vrijwilligerswerk ben ik dan nu conservator in het Zoetermeerse museum. Een mooie kans!

Museum 't Oude Huis is nog 'leuk klein'. Dat betekent dat ik inderdaad het hele traject, van ideeën spuien tot het verven van panelen, afleg. Daar komt nog bij, dat het heerlijk is te werken in een omgeving zo vol enthousiasme. Daar zorgen de vrijwilligers wel voor.

Al met al ben ik blij hier te zijn en hoop ik binnenkort met een flink aantal van u kennis te mogen maken.

Jouetta van der Ploeg

-o-o-o-o-

TENTOONSTELLING: 'ZOETERMEER IN KAART GEBRACHT'

Van 5 oktober tot en met 27 november a.s. zal in het museum een tentoonstelling te zien zijn over Zoetermeerse kaarten. De voorbereidingen zijn in volle gang. Het belooft een leuke en informatieve tentoonstelling te worden.

Iedereen gebruikt op zijn tijd wel eens een kaart, om een wandeltocht te maken of om snel per auto van de ene plaats naar de andere te komen. Niet alleen nu, maar ook vroeger hebben mensen gebruik gemaakt van kaarten. Zo zijn er in de zestiende, zeventiende en achttiende eeuw vele stukken grond in kaart gebracht voor speciale doelen, zoals de oorlogsvoering en de waterstaatzorg.

In de loop der tijd zijn de technieken voor het in kaart brengen van grondgebied veranderd. Wordt vroeger land opgemeten door middel van eenvoudige instrumenten, nu speelt de automatisering bij het maken van kaarten een grote rol.

De tentoonstelling belicht verschillende ontwikkelingen binnen de Nederlandse kartografie van de zestiende tot en met de twintigste eeuw. Dit gebeurt aan de hand van Zoetermeerse kaarten uit de collectie van Museum 't Oude Huis. Hieronder bevinden zich enkele bijzondere exemplaren uit de achttiende en negentiende eeuw. Daarnaast zullen naar alle waarschijnlijkheid ook enkele zeventiende eeuwse landmeetkundige instrumenten in bruikleen van Rijksmuseum Boerhaave op de tentoonstelling te zien zijn.

Van maandag 16 september tot vrijdag 4 oktober is het museum gesloten i.v.m. het afbreken van de bakkers-tentoonstelling en het opbouwen van de nieuwe tentoonstelling.

TENTOONSTELLINGSMATERIAAL GEZOCHT

Voor de periode december 1991 tot maart 1992 staat er een nieuwe tentoonstelling op de agenda. Deze expositie zal over de geschiedenis van kraam- en doopgebruiken gaan. Ten behoeve van deze tentoonstelling zoekt het museum voorwerpen in bruikleen om (Zoetermeerse) kraam- en doopgebruiken te illustreren.

"de pillengift is een mooi voorbeeld van een vroeger kraamgebruik. Het was een cadeau van peet en meet aan de pasgeboren baby... Het was altijd iets waardevols... Dat kon een zilveren rammelaar zijn, een lepel met een oeielaar erop of een geboortelepels met initialen."
(Citaat uit de Haagsche Courant d.d. 08-12-1990)

DEPOT

De Sociale Raadsliden zijn op 20 augustus j.l. uit het Oude Huis vertrokken! De hierdoor voor het museum vrijgekomen ruimte zal in eerste instantie worden gebruikt om tijdelijk de collectie uit het depot te herbergen. Het depot wordt namelijk door een aantal vrijwilligers grondig opgeknapt. Het opknappen en herinrichten hiervan is een enorme klus. Al met al zal er daarom nog wel wat tijd overheen gaan, voordat de ruimte beneden zal kunnen worden gebruikt voor het inrichten van een semi-permanente presentatie over Zoetermeer.

NIEUW IN DE MUSEUMWINKEL:

Museum 't Oude Huis is door de Nederlandse Museum Vereniging (NMV) uitgekozen voor het 'prentbriefkaartenproject 1991'. Concreet houdt dit in, dat de NMV voor het museum vijfduizend ansichtkaarten laat drukken. Op de voorzijde van deze ansichtkaart staat een afbeelding van een olieverschilderij van het Huis te Palenstein (collectie J.N. Henneken). De achterzijde laat een ontwerpschets van de sculptuur 'Schaal 1:4' van de beeldhouwster Barbara Kletter zien.

Zoals het er nu uitziet, zal de levering van de kaarten half oktober plaatsvinden. Van die tijd af zullen de kaarten in het museum te koop zijn.

Jouetta van der Ploeg
conservator

-o-o-o-o-

Het educatieve project bij de tentoonstelling 'BAKKEN VOOR JE BROOD'

Mei, juni en juli waren zeer drukke maanden voor museum en vrijwilligers; bijna dagelijks waren één of twee en soms wel drie schoolgroepen te gast in het museum. Voor kinderen van acht tot twaalf jaar was, net als bij voorgaande tentoonstellingen, een educatief programma samengesteld.

Het museumbezoek duurde gemiddeld een uur en bestond uit de volgende onderdelen:

- een diaserie over het werk in een moderne Zoetermeerse bakkerij;
- het bekijken van de tentoonstelling aan de hand van een werkblad.

De scholen, die hadden ingeschreven, kregen ter voorbereiding van het bezoek lessuggesties toegestuurd van het museum. Deze lessuggesties gingen in op de verwerking van graan tot brood, in het museum zelf werd aandacht besteed aan 'de bakker en bakkerijen vroeger en nu'.

De reacties van de kinderen waren zeer enthousiast, met name konden de mueslibollen die na het bezoek werden uitgereikt hun goedkeuring wegdragen. De docenten waren zeer te spreken over het enthousiasme en de inzet van de zes vrijwilligers die het project uitvoerden. De dames Bruggeman en Moers en de heren Van den Burg, Hoogland, Klos en Paul hebben in minder dan drie maanden zo'n zevenhonderd (!) kinderen opgevangen en rondgeleid. Geen geringe opgave.

Op ons verzoek hebben enkele kinderen van de openbare basisschool De Watersnip hun impressies van het museumbezoek op papier gezet (zie hierna).

De tentoonstelling 'Bakken voor je Brood' is nog te zien tot 15 september a.s. Het museum is geopend op zaterdag-, zondag- en woensdagmiddag van 13.00 tot 16.00 uur.

Groepsbezoek op afspraak.

't Oude Huis

Ik ben in het Oude Huis geweest, het was erg leuk. We zijn naar de tentoonstelling bakken voor je brood geweest.

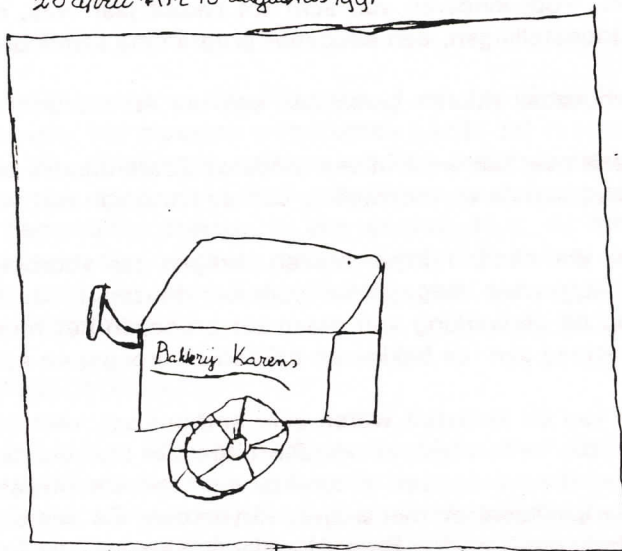
Beneden waren de onderwerpen: De werkplaats, broodmerken, De broodbewerker, beschuit, Banketfabriek De Duif, bakkerijen en boven een dia-

voorstelling over bakker Jongerius.

Dit is geschreven door Bram Verheesen. School: De Watersnip Zoetermeer, groep 6.

Bakken voor je brood

20 april t/m 18 augustus 1991

geschiedenis van zoetermeerse bakkers

Patrick en Michael

De Watersnip Zoetermeer

groep 6

Bakken voor je brood

't Oude Huis

Het oude huis bestaat uit 2 onderdelen. De eerste etage voor het programma van een blaadje en dan moet je de antwoorden opschrijven. En de 2e etage is voor de dia's. Het gaat over de bakkerij. Het thema is dan ook "Bakken voor je brood". De dia's gaan over de bakkerij. En zo zie je hoe dat brood werd gebakken. En het was heel leuk.

Marjolijn Koelewijn, groep 6. O.B.S. De Watersnip Zoetermeer.

-0-0-0-0-

blz. 10

GENEALOGIE EN HERALDIEK

Bijeenkomsten van de werkgroep:

Vergader- en werkavonden: 14 oktober en 9 december.

Inloopavonden: 16 september en 16 december.

Alle bijeenkomsten beginnen om 20.00 uur en worden gehouden in 't Oude Huis, Dorpsstraat 7.

Nadere inlichtingen: Marjolijne Vijverberg-Kalkema, Stekelbaarsslot 35, 2724 AR ZOETERMEER.; tel. 079-31 65 52.

Bij onderzoek in het bevolkingsregister van de Gemeente Zoetermeer vonden wij de volgende gegevens over de familie Pieterse:

Fragmentgenealogie Pieterse

- I. Theodorus Marinus Pieterse, geb. Delft 10-07-1809, broodbakker, overl. Zoetermeer 17-10-1862, tr. Wilhelmina Cornelia van der Wel, geb. Zoetermeer 23-09-1812, dr. van Johannes van der Wel en Johanna Wennekers. Uit dit huwelijk:
  1. Marinus Floventius (ook Florentius en Florfentius), geb. Zoetermeer 13-07-1837, volgt IIa.

- IIa. Marinus Floventius (ook Florentius en Florfentius) Pieterse, geb. Zoetermeer 13-07-1837, broodbakker, overl. Zoetermeer 22-04-1887 (acte 16), tr. Apolonia van der Beek, geb. Naaldwijk 09-12-1841, overl. Zoetermeer 23-03-1872. Uit dit huwelijk:
  1. Alida Adriana Wilhelmina, geb. Zoetermeer 01-04-1864, tr. (Burgerlijke Stand) Zoetermeer 09-01-1891 Petrus Theodorus Straathof.
  2. Wilhelmina Cornelia Catharina, geb. Zoetermeer 25-06-1865.
  3. Theodorus Marinus Johannes, geb. Zoetermeer 13-06-1867.
  4. Martinus Johannes Wilhelmus, geb. Zoetermeer 24-09-1870, volgt IIIa.

- IIIa. Martinus Johannes Wilhelmus Pieterse, geb. Zoetermeer 24-09-1870, broodbakker, tr. (Burgerlijke Stand) 1891 Catharina Jacoba Nicoletta Groeneveld, geb. IJsselstein 10-12-1866.
Catharina vertrekt op 24-09-1925 naar IJsselstein, komt terug naar Zoetermeer en vertrekt dan op 25-08-1926 naar Oirschot.
Dit gezin woonde Dorpsstraat 8/10 te Zoetermeer. Uit dit huwelijk:
  1. Apolonia Alida Cornelia, geb. Zoetermeer 09-06-1892, tr. (Burgerlijke Stand) Zoetermeer 25-08-1926 Hendricus Joannes Termeer.

2. Adriana Cornelia Johanna, geb. Zoetermeer 30-11-1894. Adriana vertrekt op 27-07-1929 naar IJsselstein.
3. Marinus Johannes Wilhelmus, geb. Zoetermeer 13-02-1896.
4. Johannes Adrianus Jacobus, geb. Zoetermeer 26-06-1897, overl. Zoetermeer 19-02-1898.
5. Johanna Adriana Jacoba, geb. Zoetermeer 10-01-1899. Johanna is op 03-10-1931 naar IJsselstein vertrokken.
6. Johannes Albertus, geb. Zoetermeer 01-02-1901, overl. Zoetermeer 22-02-1902.
7. Johannes Antonius, geb. Zoetermeer 19-06-1902.
8. Wilhelmus Cornelis, geb. Zoetermeer 16-04-1904.
9. Albertus Hendrikus, geb. Zoetermeer 16-12-1905, overl. Zoetermeer 30-04-1906.
10. Albertus Hendrikus, geb. Zoetermeer, 17-04-1907, overl. Zoetermeer 01-05-1907 (acte 10; oud 4 maanden).

Verder vonden wij een gezin Pieterse, komend van Nieuwkoop, waarbij we geen verwantschap konden vinden met de 'brood- bakkers'familie. Daar de naam Pieterse veel voorkomt, hoeft dit natuurlijk ook helemaal niet.

GEZIN PIETERSE

- I. Johannes Pieterse, geb. Nieuwkoop 20-12-1861, smidsknecht, tr. Marijtje Turk, geb. Alkemade 08-04-1863.
Dit gezin woonde Dorp 109b te Zoetermeer en vertrok aldaar op 26-02-1901 naar Delft. Uit dit huwelijk:
  1. Marinus, geb. Vinkeveen 16-07-1892.
  2. Leendert, geb. Vinkeveen 13-03-1894.
  3. Cornelia Petronella, geb. Vinkeveen 28-04-1897.
  4. Johannes, geb. Vinkeveen 17-07-1898.
  5. Cornelis Johannes, geb. Vinkeveen 04-04-1900.

Mocht u in het bezit zijn van aanvullende gegevens, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met Marjolijne Vijverberg-Kalkema, Stekelbaarsslot 35, tel. 079-31 65 52.

-o-o-o-o-

SPREKEND VERLEDEN

In gesprek met: juffrouw Dekker

"De kinderen van kort na de oorlog en die van later verschilden niet in de loop der jaren. Ik weet wel dat, hoe korter je ze hield, des te liever ze waren".

In de zomer van 1990 hadden wij een gesprek met juffrouw J.G. Dekker. Wij moesten daarvoor naar Delft, waar ze in een rustige wijk woont, vlak bij de uitvalsweg naar Rijswijk.

Juffrouw Dekker is vele jaren een begrip geweest in Zoetermeer. Van 1945 tot 1979 was zij kleuteronderwijzeres bij de Christelijke Kleuterschool.

Hoe ze bij het kleuteronderwijs terecht kwam

Juffrouw Dekker is kort na de Eerste Wereldoorlog in Delft geboren. Daar doorliep ze de lagere school.

"Ik kwam van de lagere school en ben daarna een jaartje thuis geweest. Ik kom uit een groot gezin, tien personen, acht kinderen. Doorleren mocht ik niet. Mijn moeder zei: "Nou moet je maar eens wat gaan doen". Toen wilde ze een dienstje voor me gaan zoeken, maar daar was ik niet geschikt voor. Dan maar naaien leren bij een deftige mevrouw. Aan dat atelier was ook een winkel verbonden waar ze van alles verkochten voor kleuterscholen en als er niet voldoende naaiwerk was, mocht ik in de winkel helpen en dat lag mij heel erg. Via een kennis hoorden wij, dat er op de kleuterschool in de Huijtersteeg een plaatsje vrij was. Ik heb toen gesolliciteerd en ik werd aangenomen als kwekeling. Zeveneneenhalf gulden per maand verdiende ik en daar moest ik alles van doen!

Ik moest ook gaan studeren, 's avonds natuurlijk, want op de dag moest ik les geven. Het was zwaar en toen kwam de oorlog er ook nog tussen. Hoewel ik mij grote inspanningen heb getroost, is het mij niet gelukt om volledig bevoegd te raken en dat heb ik altijd heel jammer gevonden. Gelukkig heb ik wel het praktijkgedeelte gehaald en dat vond ik erg belangrijk".

Naar Zoetermeer

Het staat haar allemaal nog helder voor de geest. Het was augustus 1945. Voor het sollicitatiegesprek moest ze zich melden bij Jacob Rodenburg, de kruidenier en voorzitter van het schoolbestuur.

"Ik ging met mijn zuster lopen van Delft naar Zoetermeer. Dat was een heel

eind. Meneer Rodenburg zou mij de school laten zien. Het was de oude Christelijke School in de Dorpsstraat 144. De school was net leeg van de soldaten. Er lag nog stro en rommel, maar ik wilde in ieder geval weg van die school in Delft. Zestig gulden per maand zou ik gaan verdienen. Dat was niet veel hoor! In Delft had ik vijftig gulden, maar over reiskosten werd niet gesproken. De eerste tijd ben ik op een fiets met massieve banden van Delft naar Zoetermeer gereden en soms ging ik met de bus. Later heb ik een nieuwe fiets kunnen kopen en nog later ben ik in Zoetermeer gaan wonen". Even terug naar de sollicitatie.

"In bijzijn van het schoolbestuur moest ik proefles geven, ook bijbelse geschiedenis. Ik heb toen verteld over de zieke die, door vier mannen gedragen, door het dak naar beneden werd gelaten en vlak voor de voeten van de Here Jezus genezen werd. De kinderen luisterden heel aandachtig. Ik stond te vertellen alsof ik het zag gebeuren. Het bestuur is daarna in beraad gegaan en toen ben ik aangenomen. Een aanstellingsbrief heb ik nooit gekregen, dat ging allemaal zo gemakkelijk, het ging allemaal mondeling".

Een roeping

Dat juffrouw Dekker niet volledig bevoegd was, heeft haar in haar hele loopbaan parten gespeeld. Zo is zij enige malen wel een tijdje waarnemend hoofd geweest, maar dat heeft nimmer geleid tot een definitieve benoeming tot hoofd van een kleuterschool. Haar taak heeft ze echter altijd als een roeping gezien. Tijdens het gesprek haalde ze het 'verenigingslied van christelijke bewaarschoolonderwijzeressen' te voorschijn en vooral met het laatste couplet wordt die roeping zoals zij die zag misschien wel het beste tot uitdrukking gebracht:

Voor het heil van het kind! Voor het heil van de jeugd!
Te werken, ootmoedig en stil,
Talenten gebruikt en gewoekerd er mee;
Dat is het, wat God van ons wil!

Rust na arbeid

Juffrouw Dekker heeft vijfendertig jaar in Zoetermeer gewerkt als kleuteronderwijzeres. Bij haar 40-jarig ambtsjubileum op 20 juni 1976 werd ze Koninklijk onderscheiden. Na haar pensionering is ze weer teruggegaan naar haar geboorteplaats Delft. Ze is de laatste jaren veel geplaagd door ziekte en als gevolg daarvan is ze helaas weinig mobiel. Aan de jaren in Zoetermeer bewaart ze nog heel goede herinneringen. Hoogtepunten waren jubilea en niet te vergeten verjaardagen. Heel wat gebruiksvoorwerpen in haar overvolle huisje herinneren aan die gelegenheden. Ze weet nog precies wat ze van wie heeft gekregen.

Toen ze begon, had ze meer dan zestig kinderen in de klas! Later waren dat er om en nabij de twintig.

"De kinderen van kort na de oorlog en die van later verschilden niet in de loop der jaren. Ik weet wel dat, hoe strakker je ze hield, des te liever ze waren. Ik heb wel eens gezien van onderwijzeressen die klappen uitdeelden. Dat vond ik niet leuk en ik dacht: zo moet het niet".

Juffrouw Dekker had een ander wapen en dat was natuurlijk overwicht. Hoeveel kinderen bij haar in de klas hebben gezeten, is niet precies te zeggen, maar het zijn er vele honderden geweest.

E.W. van den Burg en P. van den Dool jr.

-0-0-0-0-

ENIGE ANTWOORDEN OP DE 'OPROEP AAN VOGELKENNERS'

De heer Kentgens, de vroegere bewoner van 't Oude Huis, berichtte:

"In de bijna dertig jaren, dat wij er woonden, hebben wij geen kerkuilen waargenomen. Ransuilen, met hun vrij grote oren en oranjerode ogen, waren daarentegen steeds aanwezig. Regelmatig hebben wij hun braakballen opgeraapt en ontleed. Meestal muizen en kikkers. Ook ooievaars landden een hoogst enkele keer op de schoorstenen, vóór de ornamenten van het oude Raadhuis daarop geplaatst werden."

Ook over ooievaars ging een mededeling van onze voorzitter, de heer Van Wieringen:

"Rond 1940 hebben in het bos(je) achter de RK begraafplaats ooievaars gebroed."

Onze hartelijke dank aan deze berichtgevers. Verdere mededelingen blijven welkom.

P.G. Hoefnagel

-o-o-o-o-

AANTAL INWONERS VAN ZOETERMEER EN ZEGWAART

Hieronder treft u een overzicht aan van de bevolkingsaantallen van de dorpen Zoetermeer en Zegwaart van het jaar 1795 af tot en met 1935. Uit deze gegevens blijkt, dat het aantal inwoners in Zegwaart steeds veel groter is geweest dan in Zoetermeer. Ruwweg kan men ook stellen, dat de arbeidende bevolking meer in Zegwaart was gehuisvest dan in Zoetermeer. In Zoetermeer was meer sprake van de middenstand. Vroeger had zelfs alleen Zegwaart een spoorwegstationnetje en niet Zoetermeer! Toch heeft men bij de samenvoeging van beide dorpen aan de naam Zoetermeer de voorkeur gegeven. Boze tongen beweren zelfs, dat hier 'het kapitaal' de doorslag heeft gegeven! Als bijzonderheid kan nog worden vermeld, dat op 1 januari 1940 het totaal aantal inwoners was gestegen tot 5.444 personen.

Per	Jaar	Zoetermeer	Zegwaart	Samen
	1795	737	1.039	1.776
	1830 x)	970 x)	1.251	2.221
	1840 x)	1.015 x)	1.313	2.328
	1859 x)	1.030 x)	1.320	2.350
1 jan.	1880	1.011	1.518	2.529
	1890 x)	1.072 x)	1.609	2.681
1 jan.	1910	1.406	1.907	3.313
1 jan.	1920	1.649	2.286	3.935
	1926/1927	1.700	2.360	4.060
	1928/1929	1.735	2.455	4.190
1 jan.	1930	1.727	2.526	4.253
	1930/1931	1.734	2.660	4.394
	1931/1932	1.769 x)	2.728	4.497
30 april	1935	1.862	3.133	4.995

x) schatting

Literatuur:

1. Voorlichtingsboekje Gemeente Zoetermeer 1970.
2. Boekje 'Zoetermeer 700 jaar bestaan'.
3. Scriptie van P. van Domburg 'Zoetermeer van Dorpskern tot Groeikern'; uitgave van Hist.Genootschap.

A.J. Leepel

-0-0-0-0-

K O P I J

Kopij voor het laatste nummer van dit jaar is dagelijks hartelijk welkom bij:
mevr. C.J. Moerman-van Voorst, Irenelaan 15, 2712 CC ZOETERMEER.

De uiterste inleverdatum is zaterdag 19 oktober 1991.

-0-0-0-0-

HET HELE ZOETERMEER VAN ZOETERMEER

De Zoetermeerse Meerpolder is de bodem van het vroegere Zoetermeer, het is het drooggemaakte meer. Door de Meerpolder loopt de grens tussen de gemeenten Zoetermeer en Leidschendam; voor het ontstaan van Leidschendam liep daar de grens tussen Zoetermeer en Stompwijk. Het lijkt op grond hiervan voor de hand te liggen, dat voor de droogmaking het meer -of althans de rechten hierop- ook tussen het Ambacht Zoetermeer en de Ban Stompwijk waren verdeeld. Maar was dat zo? Bij deze vraag is het van belang dat Zoetermeer ouder is dan Stompwijk. Ook dat de eerste kolonisten zich slechts langs een deel van de oevers van het meer vestigden. De overige oevers vormden -zeker voor een deel- een wild en ontoegankelijk gebied. Later is dat deel door Stompwijk tot ontginning gebracht.

Het ambacht was een leen. De lenen werden bijgehouden in een leenregister. De oudste omschrijving hierin van Zoetermeer is niet Zoetermeer, maar 'Het Ambacht van der mere'. Over de rechten van dit ambacht lezen wij o.a.:

"mit sinen toeboren alse die ghiften van der kerken, die visscherijen ende vogelrijen van den ambachte van der meer en van de watergangen tot in den Rijn toe."

Uit deze omschrijving kan men opmaken dat het gehele meer tot Zoetermeer behoorde. De omschrijving gaat kennelijk terug tot de tijd waarin langs het meer alleen Zoetermeer met het kerkje aan de Broekweg bestond. Een bevestiging vinden wij ook in een omschrijving in het octrooi van droogmaking:

"dat de leenrechten over de te graven ringsloot en haar visserij zullen blijven, zoals ze altijd voor de meer geregeld waren."

Belangrijk is ook het eind van de oorspronkelijke omschrijving van het Ambacht Zoetermeer: 'en van de watergangen tot in den Rijn toe'.

De bebouwing langs de (Oude) Rijn vormde voor de eerste kolonisten de bewoonde wereld. Zij zaten in de wildernis.

De Zwiet was de navelstreng die hen verbond met die bewoonde wereld. De watergangen (Zwiet) met de Rijn waren dus van levensbelang. Dit is blijkens bovenstaande omschrijving van het begin af ingezien en men heeft het Ambacht Zoetermeer op grond daarvan rechten op die verbinding toegekend.

P.G. Hoefnagel

-0-0-0-0-

OVER 'MEERMOLENS' EN (NOG) MEER MOLENS (deel 1)

Wie naar het Noord AA gaat en aan het eind van de Aziëweg komt, ziet schuin naar rechts de drie afgeknotte molens van de polder Palenstein en tot 1982 zag men aan de overkant van de Elleboogse Wetering nog een afgeknotte molen staan. Dit was het restant van de bovenmolen van de Drooggemaakte Gelderswoudse Polder. Helaas is deze door brandstichting verloren gegaan. De andere molen van deze polder was al jaren geleden verdwenen. Iets ten westen van deze twee laatstgenoemde molens stond nog een stenen watermolen, de Stenen Beer (onttakeld in 1932 en gesloopt in 1941).

Als men naar links kijkt, ziet men een oud gemaal staan. Dit is van de Zoetermeerse of Nieuwe Drooggemaakte Polder. Dit gemaal is in 1876 gebouwd ter vervanging van vier grote achtkante schepradmolens. Deze polder had ook nog een vijfde molen voor onderbemaling van een apart lager gelegen gedeelte. Achter dit gemaal zijn weer drie afgeknotte molens te zien. Die zijn van de Zoetermeerse Meerpolder. Deze drie molens werden in 1927 afgeknot, omdat er in 1926 mechanische bemaling was gekomen. Tot 1908 heeft er nog een vierde molen in de Meerpolder gestaan voor onderbemaling van een lager deel. Vroeger hebben hier in de omgeving van het Noord Aa zeventien molens zeer dicht bij elkaar gestaan, terwijl drie van de vier molens van de Benthuiser Polder en drie molens van de driegang van de Groote Drooggemaakte Polder onder Stompwijk, de wipmolen van de Oosterbroek Polder te Zoeterwoude, de korenmolen van Van der Poel in de Weipoort, gemeente Zoeterwoude, de molen van de Zwetpolder te Zoeterwoude en nog enkele andere molens hier tamelijk dichtbij stonden en als decor van dit fraaie landschap dienst deden. Ten noorden van de Zoetermeerse Meerpolder hebben de kleine poldertjes, zoals de Geerpolder, de Kleine Blankaart Polder en de Groote Blankaart Polder, ook elk een eigen molen gehad. Deze stonden zeer dicht bij de molens van de Meerpolder. Er is hier vroeger dus een soort 'Kinderdijk' geweest. Hoe mooi moet het hier toen geweest zijn!

In de vorige eeuw hebben in Noord en Zuid-Holland ongelooflijk veel molens gestaan. Enkele getallen uit onze regio: om de polders van Zoetermeer en Zegwaard boven water te krijgen en te houden zijn drieëndertig molens nodig geweest. De Zuidplas Polder bij Zevenhuizen werd door dertig windmolens en twee stoomgemalen bemalen. De Bleiswijkse Droogmakerij werd door zes gangen van vier en een gang van drie, dus zevenentwintig molens, bemalen. De Hazerswoudse Droogmakerij door vijftien molens. De

Eendrachtspolder te Zevenhuizen door negen molens. De Honderd Morgen of Wilde Veenen bij Moerkapelle door zeven molens. De Binnenwegse Polder onder Bleiswijk en Zegwaard door negen molens.

Volgens C. Kroon, historicus, zijn er te Hazerswoude tweeëndertig molens verdwenen en zijn er nu nog zes molens over. Langs de Rotte hebben meer dan tachtig molens gestaan. Iets verder weg, in Waddinxveen, stonden in de vorige eeuw vijftien papiermolens, die een kwart van de totale productie van de Nederlandse papierindustrie leverden. Ook stonden hier o.a. twee zaagmolens en een trasmolen (voor de cement-industrie).

Maar nergens ter wereld hebben zoveel molens gestaan als in de Zaanstreek. Hier waren in de zeventiende eeuw meer dan zeshonderd molens in bedrijf! Hier is rond 1600 de industriemolen tot ontwikkeling gekomen. Met tweehonderdveertig zaagmolens was het grootste zaagpotentieel van Europa aanwezig. Met honderdveertig oliemolens beheerste men de oliemarkt op de Amsterdamse Beurs. Terwijl tachtig pelmolens in de behoefte van gort en pelderswaren voorzagen. Verder telde het Zaanse molenleger drieëntachtig snuifmolens, drieënzestig verfmolens, vijftig papiermolens (deze fabriceerden het leeuwendeel van de Hollandse papierprodukten), vierentwintig hennepkloppers, ook wel beukmolens genoemd (de vezels werden gebruikt voor het slaan van touw en het weven van zeildoek), zeventien mosterdmolens, dertien schelp-, zand- en trasmolens, acht cacaomolens, drie specerijenmolens, verschillende korenmolens, poldermolens, enz. Ook Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht waren met respectievelijk honderddertig, honderdveertig en vijfennegentig molens zeer molenrijk.

Maar nu weer terug naar het Zoetermeerse Meer en omgeving. Hoe de eerste poldermolen eruit zag, in welk jaar hij werd gebouwd en waar, is niet bekend. Aangenomen wordt, dat de eerste poldermolen in het begin van de vijftiende eeuw in westelijk Nederland verschenen. Uit de jaren 1438 en 1440 tot 1443 dateren echter authentieke stukken waaruit blijkt dat er toen windwatermolens aanwezig waren. Een rekening uit 1438 vermeldt de bouw van een nieuwe windwatermolen in de polder Reyerwaard, gemeente Ridderkerk. In Rijnland wordt veel later over molens gesproken. In 1460 werd het daar nodig geacht het eigenmachtig plaatsen van molens te verbieden. In dat jaar werd een vergunningstelsel tot het bouwen van molens ingevoerd. De Binnenwegse Polder onder Zegwaard, toen nog onder Rijnland vallend, was de eerste polder in Zuid-Holland die zo'n vergunning kreeg, omdat die reeds een molen bezat. Tot plm. 1550 presteerden deze primitieve poldermolens nog weinig. Na 1550 werden ze geleidelijk verbe-

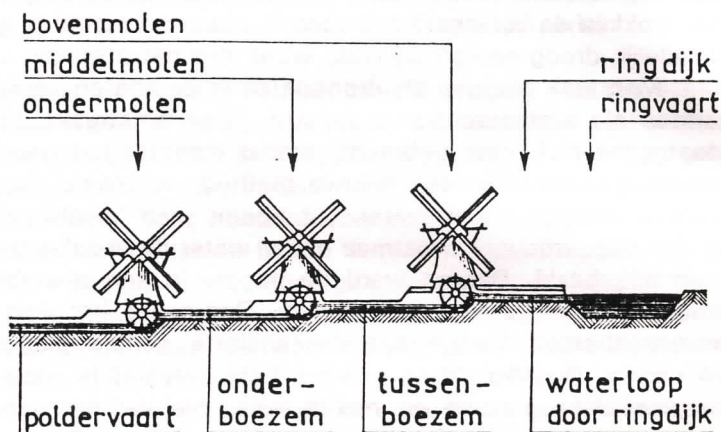
terd. In 1565 werden de Egmonder meren en Berger meren drooggelegd, waarbij de molens het water toch al een meter omhoog moesten malen. Rond 1600 werden de molens groter en beter en werd de wateropbrengst stukken groter. Na 1600 verrezen de molens in snel tempo overal in Holland.

Het land tussen de steden van Holland bestond uit laagveen. Halverwege de dertiende eeuw begon men het veen af te graven. Met voetborden -om niet weg te zakken- trokken de verveners het veen in om eerst sloten te graven. Als de grond redelijk droog geworden was, werd met het afsteken van het veen begonnen. Men stak plaggen af, droogde ze in de zon en verkocht ze op de turfmarkten als veelgevraagde brandstof. Toen omstreeks 1530 dit turfdelven haast geen turf meer opracht, omdat men tot het grondwater had weggestoken, bedacht men een nieuwe methode waarmee dieper kon worden ontveend, namelijk onder water. Dit noemt men 'slagturven'. Het gebeurde met een baggerbeugel, waarmee onder water de veenbagger werd losgesneden en opgehaald. Daarna werd de bagger in een mengbak met water vermengd en met de voeten gekneed. Dan werd het een beetje gedroogd, met treeborden vastgetrapt en tenslotte geheel gedroogd in voorgesneden turven. Doordat dit op grote schaal geschiedde, ontstonden naast de oorspronkelijke plassen en meren weer nieuwe en werden de wateroppervlakten steeds groter. De meren en plassen gingen bij storm een groot gevaar opleveren voor steden en dorpen. Steeds dringender voelde men de noodzaak om de veenplassen droog te gaan leggen. Tussen 1608 en 1612 werd het eerste grote meer, namelijk de Beemster, drooggemalen. Oppervlakte zeventuizend hectare en drie meter diep. Dit meer werd in een jaar tijd drooggemalen door zesentwintig molens. In 1610 volgde een dijkdoorbraak en moest men opnieuw beginnen. Het aantal molens werd opgevoerd tot eenenveertig. In 1612 lagen er wegen in de polder en in 1613 werd er al veel koolzaad geoogst.

In 1614 begon men in Zuid-Holland met het droogmalen van het Zoetermeerse Meer. Twee jaar later werd het drooggevalen gebied al verkaveld. De Zoetermeerse Meerpolder is dus de eerste en oudste droogmakerij van Zuid-Holland. Bemaling van de droogmakerij geschiedde door een gang van drie schepadmolens, uitslaande op de ringvaart, de Meerwatering. Een oostelijker gedeelte van het drooggevalen land werd naderhand wegens een diepere ligging apart omkaad en door een onbewoonde wipmolen bemalen. Deze bleef in bedrijf tot 1895.

De grond bestond hier namelijk uit een oude kleibodem van het meer, terwijl in de rest van de polder nog een veenlaag aanwezig was. Maar in de loop

van de tijd zakte dat veen door inklinking als gevolg van de landbouwactiviteiten en was aparte bemaling steeds minder noodzakelijk. De wipmolen is tot 1908 blijven staan en is toen op Tweede Paasdag verbrand. Al het uitgeslagen water werd via de vliet, de Noord Aa en de Weypoortse Vliet naar de Rijn gevoerd. In 1926 werd een gemaal met een elektromotor, gekoppeld aan de centrifugaalpomp, in gebruik genomen en werden de overgebleven drie molens afgeknot.

Getrapte bemaling door een gang van drie molens.

Hoe was men nu toch in staat plassen en meren droog te malen, die vaak een diepte hadden van vier tot vijf meter? Men begon met het aanleggen van een ringdijk met een ringvaart om het droog te leggen meer en bouwde enige molens op vooraf bepaalde plaatsen om het water op de ringvaart uit te slaan. Als men zover gevorderd was dat een dieper gedeelte overbleef, werd het zaak om een tweede stel molens te bouwen, die op een niveau van ongeveer anderhalve meter lager het diepere gedeelte van de plas gingen afmalen.

Uit praktische overwegingen heeft een scheprad een maximum afmeting en kan hij het water gemiddeld niet hoger dan anderhalve meter omhoogmalen. De anderhalve meter lager dan de bovenmolens gebouwde molens sloegen het water dan uit op een tussengelegen vaart of boezem, van waaruit de eerste molens het dan weer opmaalden naar de ringvaart. Zo kon men ook nog een derde 'trap' en zelfs een vierde, zo dit nodig was, maken en op deze wijze de diepste plassen droogmalen. Elk stel molens, dat trapsgewijs

het water de polder uit maalde, heet een 'molengang'. Zo had de Bleiswijkse Droogmakerij tot 1914 maar liefst zes gangen met vier molens, ofwel zes viergangen, en één driegang, dus in totaal zevenentwintig molens. Bij de voormalige molens van de Zoetermeerse Meerpolder en de Palensteinse Polder is deze getrapte bemaling goed te zien. Bij de molens van de Driemanspolder is het niet te zien, omdat de drie molens even hoog staan, maar bij elke molen zit hier het scheprad op een ander niveau.

L.P. van der Tang

Bronvermelding:

- het Zuidhollands molenboek, door A.Bicker Caarten, H.J.van der Burg, M.van Hoogstraten en I.J.de Kramer; uitgave 1965
- het Noordhollands molenboek, door A.Bicker Caarten, H.Hennink, A.J.de Koning, F.Mars; uitgave 1964
- Molens, door ir Stokhuizen; uitgave 1962
- Over, door en om de Leytsche Dam, door drs F.H.Chr.M.Daams en J.D.de Kort sr; uitgave 1988
- Gedenkschrift van het Hoogheemraadschap van Schieland, 1973
(wordt vervolgd)

-o-o-o-o-

KOPIJ

Kopij voor het laatste nummer van dit jaar is dagelijks hartelijk welkom bij: mevr. C.J. Moerman-van Voorst, Irenelaan 15, 2712 CC ZOETERMEER.

De uiterste inleverdatum is zaterdag 19 oktober 1991.

-o-o-o-o-

VOLLEBREGT

DORPSSTRAAT 127 – ZOETERMEER
EMMAPARK 88 – PIJNACKER

KWALITEIT IS ECHT BIJ SLAGER VOLLEBREGT!

Voor f. 200,- kassabonnen ontvangt U gratis:
500 gram leverworst
of
500 gram gekookte worst

Sanitair • Wand en vloer tegels • Betonwerkzaamheden • Bedrading • Elektrische materialen en toebehoren
Lasermeten • Grondschoppen • Behang • Verf • Hout • Energiezuinig boordelen • Open haarden
Verhuur van gereedschap

BLEISWURSEWEG 11

ZOETERMEER

TEL 079 510700

VERSLAG van de ledenvergadering van het Historisch Genootschap Oud Soetermeer, gehouden op 28 mei 1991.

Aanwezig: 33 leden; afwezig met kennisgeving: Mevrouw Stuijt en de heren v.d. Kolk, Mellema, v.d. Dool sr, Van Well, P. van Waay en C. van Waay.

1. Opening

De voorzitter opent om 20.00 uur de vergadering en heet de leden welkom. Afgelopen half jaar heeft de vereniging zijn activiteiten op diverse terreinen weten waar te maken. Vooral de bakker-tentoonstelling, verzorgd door het museum en de activiteiten van de werkgroepen trokken de aandacht. Dit had tot gevolg; een ruime belangstelling bij de media in en om Zoetermeer. Mede door deze belangstelling is het ledental gestegen tot 765. Om meer richting te geven heeft het bestuur het beleid van de komende drie jaar opgesteld in een nota.

2. Mededelingen van het bestuur

Op 1 augustus a.s. aanvaardt de conservator Hilje Wolfson een functie in Gouda. Dit houdt in dat het museumbestuur op zoek is naar een nieuwe conservator die haar taken zal overnemen. De voorzitter memoreert dat Hilje op een enthousiaste en verrassende wijze in een paar jaar tijd 't Oude Huis heeft opgebouwd tot een volwaardig museum.

De excursie naar een aantal kastelen in Gelderland is volgeboekt.

Het herdrukken van het boek "Gebundeld Verleden" wordt door het bestuur in overweging genomen.

Het bestuur vraagt vrijwilligers die de scholieren kunnen begeleiden tijdens hun bezoek aan de tentoonstellingen in 't Oude Huis.

Ook vraagt het bestuur vrijwilligers die assistentie kunnen verlenen (o.l.v. dhr. Kamphuis) aangaande het repareren en conserveren van de oude landbouwwerktuigen die het genootschap bezit.

3. Verslag ledenvergadering 18 december 1990

Naar aanleiding van punt 4 in het verslag vraagt dhr. Van Tartwijk naar de stand van zaken betreffende de donatie GWZ. In het verenigingsblad is aangegeven dat eventueel een donatie aan de werkgroepen naast AWZ kon worden voldaan. De voorzitter stelt dat er donaties zijn gestort t.a.v. de GWZ. In een volgende vergadering van het algemeen bestuur zal dit punt aan de orde komen.

Dhr. Hoogland vraagt naar de oude films. De voorzitter kan mededelen dat er n.a.v. het vertonen van de oude films een aantal toezeggingen zijn om films te schenken. Dit is een positieve ontwikkeling omdat een aantal opnamen uniek zijn te noemen. Verder vraagt hij naar het servicecontract van het kopieerapparaat. De voorzitter zal hier aandacht aan schenken.

Mw. Vijverberg maakt gewag van de opmerking van dhr. Van Noort om meer genealogieën te plaatsen in het verenigingsblad. Zij vraagt zich af waarom dit niet bekend is bij de GWZ. De voorzitter memoreert dat er leden van de GWZ aanwezig waren en dat publikaties nog steeds op prijs worden gesteld.

4. Vaststellen jaarrekening en jaarverslag 1990

De voorzitter moet tot zijn spijt mededelen dat de jaarrekening gedeeltelijk kan worden gepresenteerd. De oorzaak is gelegen in het aftreden van de penningmeester om persoonlijke redenen. De leden kunnen van de resultatenrekening kennis nemen, maar deze nog niet vaststellen omdat de balans ontbreekt. De voorzitter stelt voor in september een extra ledenvergadering te beleggen waar het bestuur alsnog verantwoording kan afleggen t.a.v. de jaarrekening over 1990. Door de leden wordt dit voorstel aanvaard.

Het jaarverslag 1990 wordt door de leden goedgekeurd.

5. Verslag kascommissie

Dhr. Collenteur heeft kennis genomen van bovenstaande en kan namens de kascommissie mededelen dat de resultatenrekening in orde is bevonden.

6. Verkiezing kascommissie

De kascommissie blijft aan tot de extra ledenvergadering in september. Hierna zal een nieuwe kascommissie worden gekozen en benoemd.

7. Bestuursverkiezing

De voorzitter deelt mede dat volgens rooster dhr. van der Kolk zal aftreden. Hij stelt zich herkiesbaar. Ook treden mw. Vrouwenfelder en dhr. Mellema af. Beiden zijn niet herkiesbaar. Als nieuwe bestuursleden stelt het bestuur dhr. S. Paul en dhr. P.W. Wester als kandidaat. Namens de werkgroepen zijn mw. S. van Mil en dhr. E.W. van den Burg verkiesbaar gesteld. Er zijn geen andere kandidaten aangemeld. Het bestuur heeft besloten dat alle kandidaten in het bestuur kunnen worden opgenomen. De schriftelijke stemming wordt verzorgd door de heren Luijpen en Nijholt. Na telling van de stemmen blijkt dat alle boven genoemde 5 kandidaten het vereiste aantal stemmen hebben behaald waardoor zij per heden verkozen zijn tot het algemeen bestuur.

8. Rondvraag

Dhr. Van der Spek vraagt of het kopiëren van de oude films op video bedoeld is ter bescherming van de films. De voorzitter kan dit beaamen. De films kunnen hierna op een veilige plaats worden bewaard.

Dhr. Tuinstra maakt bezwaar tegen de wijze waarop de gemeente de tuin achter het Oude Huis beheert. Afgelopen week is de gehele beplanting afgemaaid ondanks dat deze nog zeer rijk bloeide. De voorzitter wil met de gemeente in overleg treden mede gezien het feit dat een bioloog zich heeft gemeld om onderzoek te plegen in de tuin naar de aanwezige beplanting.

Dhr. Schneider vraagt naar de accept-giro kaarten voor de GWZ. Zoals in het begin van de vergadering werd gesteld zal dit punt aan de orde worden gesteld in het algemeen bestuur.

Dhr. Van Tartwijk informeert naar het beleidsplan 1991-1993. De voorzitter deelt mede, dat dit plan is goedgekeurd en dat het ter inzage komt te liggen in 't Oude Huis.

Dhr. De Jonge is het opgevallen dat de advertenties in het verenigingsblad hoofdzakelijk uit het oude gedeelte van Zoetermeer komen. Waarom zijn de nieuwe wijken niet vertegenwoordigd? De voorzitter deelt mede dat het aantal advertenties moet beperkt blijven vooral omdat het geen advertentieblad betreft maar zoveel mogelijk geschiedkundig feiten en verenigingsnieuws moet bevatten. De opbrengst van de advertenties dekte niet altijd de lading.

Dhr. Paul stelt de lidmaatschapskaart aan de orde. Door een aantal leden wordt dit als een gemis ervaren. De voorzitter zegt toe dat dit in het algemeen bestuur aan de orde zal komen.

Dhr. Klos vraagt of er vrijwilligers zijn voor a.s. zaterdag in Buijtenhage alwaar het HGOOS vertegenwoordigd zal zijn.

Mw. Van Mil vraagt naar genealogieën. Uit de reactie blijkt dat er weinig of geen respons is. De voorzitter stelt voor om de huis aan huis bladen te benaderen en een oproep te plaatsen in een van deze bladen.

9. Sluiting

De voorzitter heet de nieuwe bestuursleden van harte welkom binnen het bestuur. Twee bestuursleden zien wij niet terug omdat zij voortijdig af moesten haken. Beide zijn verhinderd aanwezig te zijn maar worden door de voorzitter bedankt voor hun bijdrage en hun prettige samenwerking binnen het bestuur van de vereniging. De voorzittersluit de vergadering om 21.30 uur.

The Personal Touch

Mannenkleding is een zaak van common sense en personal touch. In de keuze van een kostuum schemert de persoonlijkheid van de drager door. Van Waay vertaalt mode en styling naar persoonlijke smaak.

van waay
Fashionhouse for men

DORPSSTRAAT 163 1/2 - ZOETERMEER

☎ 079-163910

Superieure elegante kleding

- * Lady Arrow
- * Betty Barclay
- * Gil Bret
- * Elvi Couture
- * Frankenwälder
- * Freya
- * Gardeur
- * Marcelle Griffon
- * Hucke/Ravens
- * Roberto Sarto
- * Seda Modell
- * Gerry Weber

van waay

mode - Zoetermeer

Dorpsstraat 89-91

Tel. 079-163167

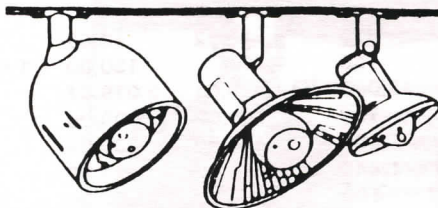
FINANCIËEL OVERZICHT 1990

BATEN	BRON	BEGROTING	WERKELIJK	+/-	RESULTAAT
Donaties	AWZ	3.500	5.314,61	1.814,61	
Rente	AWZ	30	16,32	-13,68	
Restaurants	AWZ	150		-150,00	1.650,93
Contributies	HGOS	12.000	14.079,01	2.079,01	
Eenmalige giften	HGOS	150	750,00	600,00	
Rente	HGOS	500	463,96	-36,04	
Opbrengst advertenties	HGOS	1.440	1.212,50	-227,50	
Opbrengst lezingen	HGOS	500		-500,00	
Opbrengst boeken	HGOS	1.000	204,90	-795,10	1.120,37
		<u>19.270</u>	<u>22.041,30</u>	<u>2.771,30</u>	<u>2.771,30</u>
LASTEN					
Documentatie	AWZ	200	663,45	463,45	
Excursie	AWZ		355,00	355,00	
Materialen	AWZ	500	828,01	328,01	
Algemene kosten	AWZ	50	293,13	243,13	
Huisvesting	AWZ	1.500	1.652,00	152,00	
Collectie	AWZ		147,00	147,00	
Bijzondere lasten	AWZ		112,58	112,58	
Bestuurskosten	AWZ	100	169,17	69,17	
Lidmaatschappen	AWZ	50	80,00	30,00	
Literatuur	AWZ	150	153,46	3,46	
Diversen	AWZ	30		-30,00	
Software	AWZ	200	76,20	-123,80	
Laboratorium	AWZ	600	397,10	-202,90	
Opgravingskosten	AWZ	300		-300,00	1.247,10
Kopieermachine	HGOS	3.690	5.455,04	1.765,04	
Uitg.verenigingsblad	HGOS	4.600	6.107,48	1.507,48	
Ledenvergaderingen	HGOS	300	1.275,65	975,65	
Huisvesting	HGOS	1.600	2.431,90	831,90	
Algemene kosten	HGOS	300	1.012,25	712,25	
Interview Oud Soeterm.	HGOS	100	476,40	376,40	
PR en educatie	HGOS	250	447,96	197,96	
Genealogie	HGOS	500	578,50	78,50	
Collectie	HGOS	1.000	996,12	-3,88	
Literatuur	HGOS	400	381,83	-18,17	
Belasting en verzek.	HGOS	100	66,69	-33,31	
Bestuurskosten	HGOS	500	418,76	-81,24	
Telefoonkosten	HGOS	400	317,20	-82,80	
Diversen	HGOS	100		-100,00	
Lidmaatschappen	HGOS	250	122,50	-127,50	
Lezingen	HGOS	1.500	857,73	-642,27	5.356,01
		<u>19.270</u>	<u>25.873,11</u>	<u>6.603,11</u>	<u>6.603,11</u>

Gezien en accoord bevonden, Zoetermeer, 27-05-1991
was getekend door de kascontrolecommissie

500m² verlichting in Zoetermeer

Vele mogelijkheden en toepassingen. Zowel in modern als klassiek!

Kortom een bezoek waard!

Interieurverzorging
Kleinmeubelen
Verlichting

Zoetermeer
Dorpsstraat 198
Telefoon 079 166488

TAXI

ROLSTOELVERVOER

ZIEKENVERVOER

SPECIAALVERVOER

079 - 51.51.51

vanderstik

KERKENBOS 1-9, 2715 RP ZOETERMEER

van Oosterom
schoen & mode

dorpsstraat 107
telefoon 16 30 29
zoetermeer

en
comfort

2 SPECIAALZAKEN ONDER ÉÉN DAK

FAMILUX

FAMILUX

Huishoudspeciaalzaak

babyhallen

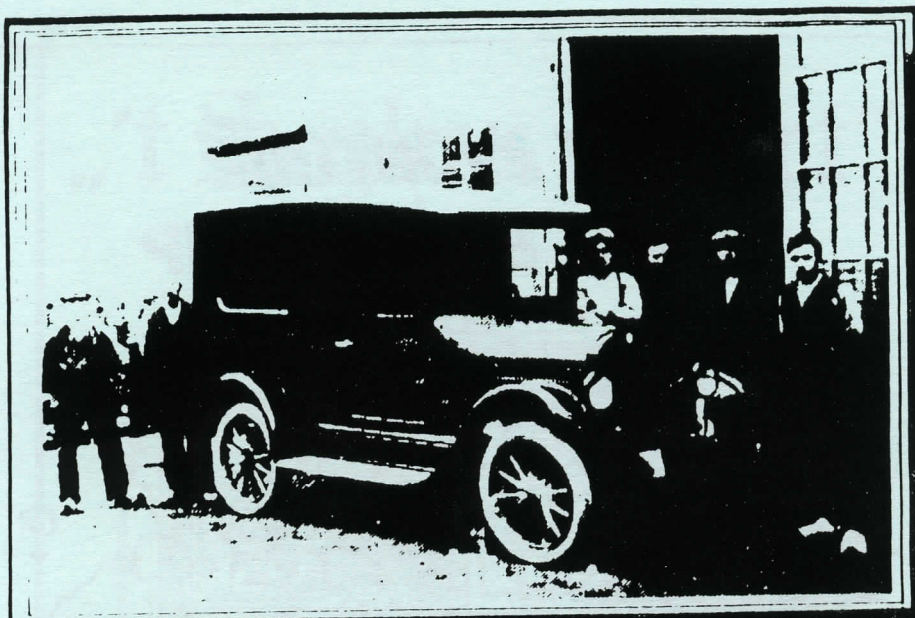
Babyspeciaalzaak

ROOS - DORPSSTRAAT 156 - TELEFOON 163103

INHOUDSOPGAVE

Samenstelling algemeen bestuur	2
Najaarsagenda	3
Nieuwe leden	4
Extra ledenvergadering	5
De nieuwe conservator	6
Tentoonstelling 'Zoetermeer in kaart gebracht'	7
Educatief: Bakken voor je brood	9
Genealogie Pieterse	11
In gesprek met juffrouw Dekker	13
Wat vogelkenners meldden	16
Inwonertal van Zoetermeer en Zegwaard tot 1935	17
Het hele Zoetermeer van Zoetermeer	18
Meermolens, deel 1	19
Kopij inleveren tot en met 19 oktober	23
Notulen ledenvergadering 28 mei 1991	25
Financieel overzicht 1990	29

Lamboo, in 1918 gestart als wagenmakerij.
De foto toont één van de eerste bestel-
wagens (boter, kaas & eieren) gebouwd op
Chevrolet -1921-

B.V. Carrosseriefabriek Joost Lamboo

Fokkerstraat 9 2722NH Zoetermeer Tel 079-316400 Telex 33241

HET AVONTUUR BEGINT BIJ DE DUMP

- CAMPINGSPOORT
- SCHIETSPOORT
- WERKKLEDING
- CAMPINGGAS
- DARTSPORT
- MESSEN
- LEGERKLEDING
- VRIJETIJDSKLEDING

de dump
hervijnen
dorpsstraat 66 zoetermeer

079-
163551